

111. Beslutning om igangsættelse af høring af revideret økonomitildelingsmodel

00.17.00-G00-3-22

Resumé

I forlængelse af Skole, klub og SFOs drøftelse af væsentlige principper i den fremadrettede økonomitildelingsmodel på skoleområdet præsenteres Skole, klub og SFO med denne sag et forslag til en ny økonomitildelingsmodel, med henblik på udvalgets beslutning om at igangsætte høring i skolebestyrelserne, de faglige organisationer og skolernes lokale MED-udvalg.

Indstilling

Administrationen indstiller til Skole, klub og SFO, at:

1. Sende forslag til ny økonomitildelingsmodel i høring i skolebestyrelser, de faglige organisationer og skolernes lokale MED-udvalg.

Beslutning

Godkendt, at forslaget sendes i høring inkl. beskrivelse af socio-økonomiske kriterier.

Sagsfremstilling

Som en del af 'Program for stærkere læringsfællesskaber' har Administrationen i en arbejdsgruppe sammen med skolelederne, givet den eksisterende økonomitildelingsmodel på skoleområdet et eftersyn. I den forbindelse har arbejdsgruppen undersøgt og analyseret mulighederne for at understøtte skolernes arbejde med at styrke læringsfællesskaberne for alle elever på skolerne og gennem en ændret økonomitildelingsmodel, at øge skolernes frihedsgrader.

Valget af tildelingsmodel er af væsentlig betydning som rammesættende vilkår for, hvordan skolernes økonomi er sammensat, samt hvordan skoler og kommuner kan arbejde med det specialpædagogiske område og med inklusionsindsatsen. Derfor er det også afgørende at sikre, at kommunens tildelingsmodel understøtter inklusionsindsatsen og skolernes muligheder for at sikre eleverne relevant støtte tæt på den almene undervisning.

De fem folkeskoler tildeles på nuværende tidspunkt primært ressourcer ud fra det antal klasser skolen har. Budgettet til specialundervisning er placeret centralt og er som udgangspunkt en fast ramme fra år til år. Her er økonomien til elever der efter visitation i det centrale visitationsudvalg, vurderes at have behov for et specialundervisningstilbud på en specialscole eller i en specialklasse.

Principper for revideret økonomitildelingsmodel

På møde 6. september 2023 (sag 90) drøftede Skole, klub og SFO principperne for en ny økonomitildelingsmodel på skoleåret fra skoleåret 2024/25.

Skole, klub og SFO ønskede først og fremmest fortsat en klassetalsbaseret tildelingsmodel. En klassetalsbaseret tildelingsmodel sikrer, at der på alle skoler altid er økonomi til at der er en lærer i en klasse i den fulde undervisningstid – uanset klassestørrelse. En klassetalsbaseret tildelingsmodel bidrager derfor også til at understøtte driften af kommunens små skoleafdelinger og gør det muligt økonomisk at kunne

opretholde skoler og skoleafdelinger med relativt få elever i klasserne. Skoler eller skoleafdelinger med få elever udfordres nemlig af en elevtalsbaseret tildelingsmodel, idet skolerne i en sådan model tildeles økonomi på baggrund af antallet af elever. Det gør det vanskeligt for skoler eller skoleafdelinger med få elever at have tilstrækkelig økonomi til at kunne lærerbesætte alle undervisningstimer.

Udvalget ønskede derudover en økonomitildelingsmodel med større økonomiske frihedsgrader til skolerne. Udvalget ønskede altså at sikre, at en større andel af skolernes økonomi tildeles til skolernes disponering med henblik på at give frihedsgrader til i højere grad end i dag at skolernes ledelse, i samarbejde med skolebestyrelser og medarbejderne, laver den skole, man ønsker lokalt. Det er en dagsorden der også betones nationalt med regeringens nye folkeskoleudspil.

Byrådet besluttede desuden med Budget 2024 at allokere flere midler til skolernes ekstraressource. Formålet var at sikre en større lokal beslutningskompetence i forhold til anvendelsen af økonomien på skoleområdet. Dette formål og allokering af ressourcer er medtaget i forslag til ny model.

Derfor lægges midler til forebyggelse af mistrivsel og skolefravær ind i skolernes ekstraressource. På Skole, klub og SFO's møde den 31. maj 2023 besluttede udvalget, at midlerne i 2023 blev fordelt til lokale indsatser på skolerne med det formål at understøtte skolernes arbejde med at omsætte anbefalinger i Program for stærkere læringsfællesskaber. Udvalget besluttede dermed også, at den nærmere udmøntning skulle finde sted i regi af Programstyregruppen. Midlerne for 2023 blev fordelt mellem skolerne med en vægtning på 50 % socioøkonomi og 50 % elevtal. Denne vægtning af socioøkonomi fastholdes. Med den nye økonomitildelingsmodel ændres udvalgets beslutning om, at midlerne til forebyggelse af mistrivsel og skolefravær disponeres i Programstyregruppen således til, at midlerne udlægges til skolernes ekstraressource for at understøtte ønsket om øgede lokale frihedsgrader.

Herudover ønskede Skole, klub og SFO, på baggrund af den aktuelle elevsammensætning på kommunernes folkeskoler, at en andel af skolernes midler tildeles på baggrund af socioøkonomi. Dermed får de skoler med et højt socioøkonomisk indeks en større pulje penge til at kunne arbejde med elevernes læring og trivsel. Det er væsentligt idet der på skoler med et højt socioøkonomisk indeks er behov for flere støtte- og hjælpefunktioner til at kompensere nogle elever, og dermed sikre at de får samme muligheder for udbytte af undervisningen som deres jævnaldrende.

Udvalget ønskede desuden midler øremærket til lejrskole.

Overblik over indholdet i revideret økonomitildelingsmodel

Nedenfor gennemgås indholdet i den nye økonomitildelingsmodel. Det er i beskrivelsen gjort gennemsigtigt hvad der bibeholdes fra den nuværende model og hvad der ændres i forhold til forslaget om en ny økonomitildelingsmodel. Både den nuværende og forslaget til den reviderede økonomitildelingsmodel er vedlagt som bilag 1 til denne sag.

Følgende bibeholdes:

- Fortsat en klassebaseret tildelingsmodel til den fagopdelte og understøttende undervisning
- Fortsat øremærkede midler til lejrskole
- Fortsat specifikke midler allokert til basisklasse/to-sprogs indsats på Trekløverskolen

I skoleåret 2023/24 besluttede Skole, klub og SFO at udmønte 12,5 mio. kr. fra specialundervisningsbudgettet lokalt til skolerne med det formål at styrke læringsfællesskaberne på de almene folkeskoler. Disse midler fastholdes på skolerne og med samme fordeling mellem skolerne som i indeværende skoleår. Her er det væsentligt at påpege, at de 12.5 mio. kroner omfordeles af de eksisterende centrale midler til elever fra de almene folkeskoler der visiteres til specialpædagogisk bistand og specialundervisning over ni klokketimer om ugen. Det er altså ikke midler der tages fra specialskolernes budget, men derimod penge der i forvejen bruges på elever fra de almene folkeskoler. Der er således tale om en omfordeling, hvor pengene i stedet for at ligge i en central pulje, der administreres af det centrale visitationsudvalg, udlægges til skolernes arbejde med inkluderende læringsmiljøer for at give større mulighed for lokale løsninger.

For at understøtte ønsket om en økonomitildelingsmodel som sikrer større økonomisk frihed og lokal beslutningskompetence på skolerne, foreslås det at den nuværende ekstraressource, de eksisterende puljer samt de politiske ændringsforslag vedtaget i budgetprocessen for budget 2024 samles til én pulje som fordeles til skolernes lokale prioritering. Puljen foreslås navngivet "Midler til øvrige undervisningsaktiviteter", idet denne pulje vil indeholde den økonomi der skal sikre skolernes lokale arbejde med at øge elevernes faglige udbytte af undervisningen og skabe stærke læringsfællesskaber for endnu flere elever. Denne pulje vil derfor bestå af følgende midler opgjort for skoleåret 2023/24:

Tabel 1: Pulje: "Midler til øvrige undervisningsaktiviteter" (også vedlagt som bilag)

	Budget skoleår 23/24
Nuværende ekstraressource (29,3 % af udgifterne til fagopdelt og understøttende undervisning)	36.221.023
Løft af folkeskolen	4.003.652
Vejleder inkl. Budget 2024-2027	7.934.082
Ekstraressource - styrke læringsfællesskaber budget 2024-2027	500.000
Trivselsmidler	2.075.713
Rammebesparelse 2024-2027	-609.646
I alt	50.124.824

Midlerne på 4 mio. kr. til Løft af folkeskolen fordeles til skolerne på baggrund af antal elever i indskolingen. Midlerne til 'løft af folkeskolen' anvendes til en styrket indsats i indskolingen, jævnfør beslutning i det tidligere uddannelsesudvalg 4. marts 2021.

Mange undersøgelser har vist, at en væsentlig forklaring på de opnåede karakterer knytter sig til elevernes socioøkonomiske baggrund. Den socioøkonomiske baggrund skal forstås som de sociale og økonomiske kår, som eleven kommer fra. Især forældrenes uddannelsesmæssige baggrund har vist sig at have en markant sammenhæng med de opnåede karakterer, men andre faktorer som herkomst, forældrenes økonomiske forhold og familietype har også indflydelse på karaktererne. Selv om elevgrundlaget i udgangspunktet ikke ligger inden for skolens indflydelse, er det dog vigtigt at huske på, at skolen også har mulighed for at indrette sin undervisning efter de elever, der går på den. For at imødekomme ønsket om, at en vis andel af midlerne tildeles på grundlag af socioøkonomi, foreslås det at tildele ovenstående pulje mellem skolerne med udgangspunkt i 15 % socioøkonomi og 85 % elevtal. Denne fordeling er foreslået, fordi den imødekommer de socioøkonomiske behov på Trekløverskolen, samtidig med at omfordelingen ikke er større end at Jægerspris og Fjordlandsskolen i den nye model stadig har de højeste tildelinger pr. elev.

Tabel 2: Tildeling pr. elev i begge modeller, opdelt skolevis

Budget pr. elev	Fjordlandsskolen	Jægerspris Skole	Slangerup Skole	Trekløverskolen	Ådalens Skole
Nuværende model	60.226	61.759	53.057	55.242	50.217
Foreslået model	59.336	60.212	52.981	57.250	49.953

Det vil resultere i følgende forskel på tildelt økonomi på de enkelte skoler i forhold til den nuværende økonomitildeling:

Tabel 3: Omfordeling mellem skoler ved ny økonomitildelingsmodel

	I alt	Fjordlandsskolen	Jægerspris Skole	Slangerup Skole	Trekløverskolen	Ådalens Skole
Forskel omfordeling	0	-533.698	-600.008	-61.254	1.439.996	-244.956

Som det fremgår vil Trekløverskolen, som har kommunes højeste socioøkonomiske indeks få tildelt 1,4 mio. kr. mere end skolen gør i dag, mens de øvrige skoler vil få færre penge end i dag. Her vil særligt Fjordlandsskolen og Jægerspris Skole opleve en nedgang på 0,5 million kroner i forhold til det beløb skolen modtager i dag. Beløbet kan ændre sig, hvis antal klasser og elever ændrer sig.

I forhold til skolernes samlede budgetter svare det til at Trekløverskolen modtager 21,7 % af det samlede budget til de fem skoler, i stedet for 21 %. Modsat at Jægerspris Skole falder fra 12,7 % af budgettet til 12,4 %. Ligesom Fjordlandsskolen går fra at tildeles 24,4 % af det samlede budget i stedet for 24,7 %. Når Fjordlandsskolen og Jægerspris Skole vil få tildelt færre ressourcer med denne model, bør dette ses i sammenhæng med skolernes klassestørrelser. Jægerspris Skole har i dag den laveste gennemsnitlige klassekvotient på 18,7 efterfulgt af Fjordlandsskolen med 18,8. De to skoler har altså i dag mest budget pr. elev – også i den nye model. Ved at tildele en del af skolernes økonomi ud fra den socioøkonomiske reference opnås der en bedre balance mellem de fem folkeskoler i Frederikssund Kommune, der i dag har forskellige rammevilkår når man tager hensyn til skolernes elevsammensætning. Især Trekløverskolen har en socioøkonomisk profil der betyder, at flere af skolens elever, objektivt set, har brug for særlige indsatser. Trekløverskolen vil med et mindre socioøkonomisk hensyn i økonomitildelingen få flere midler til disse indsatser.

Når folkeskolen skal udvikles, kræver det at skoleledelsen har et grundlag for løbende at tage stilling til opgavefordelingen, foretage prioriteringer på skolen og skabe et økonomisk råderum. Der er således sandsynligt at også andre parametre end socioøkonomiske forhold kan påvirke behov for budgetmidler og derfor at der er valgt forslå at en mindre andel på 15 % tildeles efter socioøkonomi, mens 85 % tildeles efter elevtal. For at illustrere at alle skolerne i Frederikssund Kommune har udviklingspotentialer vedlægges data, som bilag 2-6, om skoleåret 2022/2023 på skoleniveau, som foreslås medsendes høringsmaterialet til brug for at kvalificere drøftelserne ved de høringsberettigede partnere. Materialet indeholder trivselsundersøgelse 4-9 klasse og karakter, både de faktiske og i forhold til socioøkonomisk reference. Samt data om fravær frem til 2021/2022.

Det foreslås altså, at økonomitildelingsmodellen for skoleåret 2024/25 består af følgende:

- Klassebaseret økonomitildeling til den fagopdelte- og understøttende undervisning
- Økonomi til øvrige undervisningsaktiviteter, som fordeles med 15 % socioøkonomi og 85 % elevtal på de enkelte skoler
- Økonomi til lejrskole
- Økonomi til basisklasse/to-sprogsindsats
- Økonomi (12,5 mio. kr.) til inkluderende indsatser med henblik på styrkelse af læringsfællesskaberne

Udover ovenstående økonomi som tildeles til skolerne, er der fortsat det centrale specialundervisningsbudget, som betaler for elever der har brug for specialundervisning i særlige specialundervisningstilbud – enten specialskoler eller specialklasser.

I dag udmøntes 12,5 mio. kroner fra specialundervisningsbudgettet til skolernes lokale arbejde med inkluderende og stærke læringsfællesskaber. Det vil være muligt at udmønte flere midler til dette arbejde når skolerne har gjort sig konkrete erfaringer med indsatserne på baggrund af de tildelte 12,5 mio. kroner. En beslutning herom vil bero på en analyse i regi af Program for stærkere læringsfællesskaber frem mod skoleåret 2025/26, og vil på baggrund af lokal høring blive besluttet på møde i Skole, klub og SFO.

Inddragelse

Skolelederne har via arbejdsgruppemøder være involveret i drøftelsen af mulige perspektiver ved tilpasning af økonomitildelingsmodellen på skoleområdet. Skolebestyrelserne, de faglige organisationer og skolernes lokale MED-udvalg vil blive inddraget via høring.

Økonomi

Center for Økonomi bemærker, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser. De bevillingsmæssige konsekvenser af ressourcetildelingen for skoleår 24/25 til almen skolerne præsenteres for Skole, klub og SFO i marts i forbindelse med beslutningen om ressourcer til skolerne.

Bilag

- [Bilag 2 Fjordlandsskolen data](#)
- [Bilag 3 Jægerspris Skole](#)
- [Bilag 4 Slingerup Skole data](#)
- [Bilag 5 Trekløverskolen data](#)
- [Bilag 6 Ådalens Skole data](#)
- [Bilag 1 beskrivelse af nuværende og forslået ny økonomitildelingsmodel](#)

